

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio III. Vtrum Charitas sit virtus creata vna specificè omnium
perfectiſſima, & omnium forma virtutum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

SECTIO III.

Secundò etiam est amor mutuus, quia nemo Deum amat, quem non redamet statim Deus ut filium & heredem.

Tertiò est non latens mutua illa redamatio, quia licet nemo physice sit certus quod ametur à Deo, sicut nec est certus quod amet Deum, probabilius tamen, imò & moraliter est certior quod à Deo ametur quam quod homo illum amet. *Ipsè enim Spiritus testimonium reddit Spiritui nostro quod sumus filij Dei.* Denique non deest mutua quædam bonorum communicatio: *Deus enim (ut ait Irenæus) totum se in hominem effundit, & homo vicissim Deo tribuit gloriam & honorem. Ego dilecto meo & ad me converso eius.*

Solutio
primæ dis-
tinctionis.

Ad primam Respondeo non requiri ad amorem benevolentia, ut amans amet dilectum propter ipsum tanquam finem ultimum, quando ille qui amatur essentialiter ordinatur ad illum finem & totam suam perfectionem ex eo habet, sufficit enim ut amans velit dilecto bona non propter commodum suum, sed propter commodum solius dilecti. Deus amare non potest creaturam, nisi propter se ipsum ad quem illa ordinatur, & ex quo totam habet suam perfectionem, gloria enim Dei ad quam Deus amando dirigit creaturam, est vera beatitudo creaturæ, habet igitur Deus erga creaturas rationales amicitiam, quas ob commoda sua non amat: sed propter se ipsum ut illorum finem: homo etiam per Charitatem Deum amat vero amore benevolentia (ut ostendi) quamvis amet illum ut finem ultimum, quia non illum amat ut summum bonum ipsius hominis, sed ut in se summè bonum: amamus etiam Charitate magis illos qui nobis sunt magis coniuncti, sed ita tamen ut ultima ratio amandi non sit nisi Deus. Virtutes morales sunt reuera in Deo, sed omnes formatæ per Charitatem (ut ostendi aliàs) amat enim Deus etiam honestatem creatam propter ipsam, sed non ultimò, quia refert illam etiam ad se ipsum. Imò nihil facit illa ratio contra nos qui volumus amicitiam illam quæ Deus nos amat esse Charitatem Theologicam.

Solutio
secundæ.

Ad secundam satis dictum est quomodo satis homo iustus cognoscat se à Deo amari ut habere dicatur amicitiam ad Deum: nego autem quod ad veram amicitiam requiratur æqualitas unde Philosophus libro octavo, capite septimo, ponit amicitiam quandam excellentiæ. Imò iustus Deum amando, accipit quandam per ipsum amorem æqualitatem cum Deo secundum proportionem, euehitur enim ad participationem quandam diuini esse sicut Deus ut verum se amicum exhiberet per omnia similis factus est nobis absque peccato. Coniunctus & communicatio mutua bonorum etiam non desunt (ut dixi) quia per orationem & conuersationem in cælis, cum Deo loquitur, & Deus ducit eum in solitudinem, & ibi loquitur ad cor eius.

Solutio
tertiæ.

Ad tertiam Respondeo Charitatem non esse amicitiam hominis ad hominem inimicum & peccatorem, qui diligitur propter Deum, sed esse amicitiam hominis ad solum Deum, cuius solius intuitu amantur inimici & peccatores, quia sic Deus vult, & quia sunt aliquid pertinens ad Deum.

Verum Charitas sit virtus creata, una specificè, omnium perfectissima, & omnium forma virtutum.

Dixi Charitatem esse verum amorem benevolentia, ac amicitia perfectæ, quia gratuitus est & reciprocus, *Qui enim manet in Charitate, in Deo manet & Deus in eo*, nunc sequitur ut dicam quàm sit honestus, hæc enim est propria ratio virtutis, in qua expendenda sunt quatuor. 1. utrùm Charitas sit essentialiter virtus, 2. an sit aliquid creatum an verò ipsemet Spiritus Sanctus, tertiò utrùm sit vna tantum specialis virtus ab alijs omnibus virtutibus diuersa, quartò denique utrùm perfectione superet alias omnes virtutes, & illas ut anima informet, perficiat, coronet, quæ omnia plus habent pietatis quàm difficultatis.

Ratio tamen dubit. esse potest primò, quia Charitas non est essentialiter virtus, si possit imperari actus Charitatis per actum malum saltem venialiter malum, sed imperari potest per actum malum venialiter, cur enim ex vana gloria non possum ignaros erudire vel dare miseris elemosinam qui sunt actus charitatis possuntque duo habere motiua, vnum omnino intrinsecum & proprium, alterum extrinsecum, ergo Charitas non est essentialiter virtus. Adde quod virtus amat honestatem propter ipsam, cum tamen Charitas non attendat honestatem, sed solum Dei bonum.

Secundò, illa non est specialis virtus, quæ amplectitur alias omnes virtutes, sed Charitas alias omnes amplectitur virtutes, unde appellatur vinculum perfectionis anima & forma virtutum, imò dicitur esse omnis virtus: ergo Charitas si vna est virtus, non est nisi genericè vna.

Tertiò, si Charitas forma virtutum est, sequitur nullam esse veram virtutem saltem Christianam sine Charitate, hoc autem falsum est, quia Fides & Spes sine Charitate veram habent rationem virtutis.

Dico primò, Charitatem esse veram & propriè dictam virtutem Theologicam, infusam diuinitus animæ, ac verè creatam & distinctam à Charitate increata quæ Spiritus Sanctus est.

Primam partem probant omnes scripturæ in quibus laudes eximie Charitatis narrantur. Dicitur enim aliàs diffundi à Deo, & immitti animæ per Spiritum Sanctum qui cum ipsa datur, & per ipsam vitur animæ, cum sit & dispositio, & vinculum animæ cum spiritu increato Dei, dicitur ex Deo esse, diligamus nos inuicem, quia Charitas ex Deo est; monemur & inuitamur ad Charitatem, *Hoc oro ut Charitas vestra magis abundet in scientia*, vocatur finis præcepti, vinculum perfectionis, excellentissimum charissimum, fructus spiritus, vexillum gratiæ, sine qua nihil sumus, & nihil prodest. *Quæ alia* (inquit Hieronymus in c. 5. in Galat.) *inter fructus spiritus debuit tenere primatum nisi Charitas, sine qua cetera non putantur esse virtutes, & ex qua nascuntur vniversa quæ bona sunt.* Deinde S. Thomæ ratio est optima, quia omnis actus conformis suæ regulæ rectus est, & vera virtus; hæc autem regula est duplex, altera est ipse Deus, altera est humana ratio pro ut Deo subordinata, sed actus Charitatis vtrique huic regulæ conformis est, nam respicit Deum eo modo quo conuenit, quatenus scilicet obiectum est amabilissimum, est autem valde conueniens amare, quod est amabile, unde conformis etiam est humanæ rationi, est igitur vera virtus.

Secunda pars, asserens Charitatem esse donum creatum, non autem personam ipsam Spiritus sancti communissimè admittitur à Theologis contra magistrum in primo distinct. 17. ubi contendit Charitatem non esse creatum aliquid in homine sed esse Spiritum Sanctum

Quæstio
quadrage-
simæ.

Prima dis-
tinctionis.

Secunda.

Tertia.

Conclusio.

sanctum qui mentem inhabitans suppleat vicem virtutis creata. Hoc autem intellexit duntaxat de ipso charitatis habitu non de illius actu, ut notat S. Thomas *art. 2.* Non enim voluit actum illum quo Deum amamus esse ipsum Spiritum sanctum quod implicat, sed tantum contendit quod Spiritus ipse sanctus immediate vnitas animæ totum efficit quod efficeret habitus Charitatis quod etiam absurdissimum demonstrabitur *quest. 5.*

Secunda
concl. iſto.

Dico secundò, Charitatem esse virtutem specie infimā omnino vnicam, virtutum omnium perfectissimam, ac virtutum omnium formam & veram Beatitudinem Viatorum.

Charitas est
vnica.

Prima pars, quod Charitas vna sit virtus specificè, probatur à S. Thoma facili ratione quia vbi est obiectum formale speciale omnino vnicum specie infima, ibi virtus est vnica etiā specie intima, sed Deus quatenus est in se summum bonum & obiectum adæquatum Beatitudinis est vnicum obiectum specie infima propter quod amantur omnia ergo charitas est virtus vnica specificè quamuis materialiter sit omnis virtus ut dicitur statim.

Est virtutū
maxima.

Secunda pars, quod Charitas virtutū omnium sit maxima probatione non eget postquā dixit Apostolus 1. ad Corinth. 13. *maior horum est charitas*, probatque mirabiliter ratione triplici, quia videlicet charitas virtutes omnes, & alia omnia dona format, ita ut sine illa nihil profus sint, & nihil prosint siue intellectus perfectiones siue voluntatis, si *linguis hominum loquar & Angelorum, &c.* Secunda ratio est, quia charitas virtutes omnes continet, & illas imperat. *Charitas patiens est, benigna est, non emulatur, non agit perperā.* Tertia ratio est, quia charitas nunquā excidit, cū sit pars aliqua beatitudinis in patria ut olim docui. Elogia Charitatis quæ Patres asserunt nihil attinet dicere, alij dicunt illam esse vestem nuptialem, alij margaritam Evangelicam, solam illam quæ distinguit inter filios Dei & filios Diaboli.

Secunda ra-
tio ex obie-
cto.

Deinde optima est S. Thomæ ratio, quæ petitur ex præstantia obiecti specificantis, illa enim virtus est sine dubio nobilissima, quæ obiectum præstantissimum respicit modo præstantissimo: huiusmodi est charitas, quæ ipsum Deum attingit secundum totam latitudinem bonitatis & excellentiæ quam habet, & attingit modo præstantissimo cum attingat illum ut in illo sistat non autem ut aliquid boni ex eo nobis proueniat: fides autem attingit illum secundum solam perfectionem primæ veritatis, spem ad illum ordinatur quatenus nobis est bonus, qui est modus attingendi longè ignobilior.

Vltima ra-
tio ex effe-
ctibus.

Denique vltima ratio petitur ex effectibus, quia illa per se ipsam omnia peccata omnino delet, merita omnia efficit, virtutes omnes continet, imperat, format, omnia implet præcepta, qui enim diligit legem impleuit.

Charitas est
forma vir-
tutum.

Tertia pars, quod charitas forma sit omnium virtutum, non quod earum essentia in ratione virtutis sit charitas, vel quod physice illis vniatur, sed quod sit maxima & vltima illarum perfectio per quam alia virtutes habent quod sint meritorie, & propriam participant rationem virtutis, probatur à S. Thoma *art. 8.* quia per illud formantur virtutes per quod solum ordinantur ad finem vltimum, nam in moralibus id quod format actum, est ipse finis, cum enim principium actuum moralium sit voluntas cuius obiectum & veluti forma est finis, oportet ut forma ipsius actus sit finis, eadem enim est forma actus & agentis, sed sola charitas ordinat virtutum actus ad finem vltimum, finis enim virtutum alter

Tom. I.

est immediatus & proprius, quem singule respiciunt essentialiter, alter est vltimus quem non respiciunt nisi ex imperio charitatis, ergo vltima forma virtutum charitas est. Quod desumptum est ex Ambrosio 1. 2. in *Lucam*: Chrysostomo homilia 22. in 1. ad *Corinth.* qui charitatem comparat Regio diademati & purpuræ, alias virtutes aliis Regis vestibus, quæ Principi & subditis possunt esse communes.

Ad primam Respondeo probatum sæpè aliàs esse, quod nullus actus bonus & supernaturalis imperari possit ab actu malo, bonum enim est ex integra causa, & Deus dare non potest gratiam ad actum malum, vide quæ dicta sunt *disput. 4.* cum dixi de moralitate actuum humanorum.

Solutio pri-
mæ dubita-
tionis.

Ad secundam Respondeo verum quidem esse quod charitas imperat actus omnium virtutum, atque ita materialiter charitas generalis est virtus magis quam gratitudo vel obedientia, sed obiectum tamen habet formale speciale quod ipsi soli proprium est.

Solutio 2.

Ad tertiam Respondeo charitatem non ita esse formam virtutum ut sine illa non possit esse vlla virtus secundum genericam rationem virtutis, sed quod sine illa non possit esse virtus vlla simpliciter vera & Christiana. Ratio est, quia illa perfectio non est simpliciter vera, & Christiana, quæ non ordinatur ad id, quod est principaliter bonum habentis illam, ea enim quæ sunt ad finem non sunt bona, nisi per ordinem ad finem, sed virtutes sine illa non ordinantur ad id quod est principale hominis bonum, quæ est fruitio Dei summæ boni, quamuis sine charitate virtutes ordinantur ad finem particularem.

Solutio 3.

QVÆSTIO II.

De Obiecto Charitatis Theologia.

Dixi adhuc genericam rationem charitatis, quæ amor est benevolentie amor amicitie, amor honestissimus, nunc ut explicetur virtutis huius propria differentia, & germanus character, inquirendum est de obiecto eius, proprio tum materiali, tum formali vbi tria expendi debent, quid amet charitas, quod est obiectum eius materiale, propter quid amet, quod est obiectum formale, quo ordine amet, quid vocatur ordo charitatis.

SECTIO I.

De Obiecto materiali Charitatis S. Thomas *quest. 25.*

Explicat fusè S. Thomas tota questione per articulos duodecim ea omnia quæ amantur charitate, ostenditque amari charitate, Deum, Angelum, hominem quemlibet siue peccator sit, siue iustus, siue amicus sit siue inimicus, & hominis etiam ipsius corpus, demones non amari charitate, sed creaturas tamen irracionales & charitatem etiam ipsam ad hoc obiectum spectare, quæ omnia breuiter explicari hoc loco possunt. Nam ad amorem inimicorum quæ pertinent, magis spectant ad præceptum charitatis de quo dicam *quest. 3.* magis enim hic quæro, quid possit, quam quid debeat amari charitate.

Doctrina S.
Thomæ de
obiecto
quod amat
charitas.

Ratio tantum dubitandi primò est, quia si eadem virtute charitatis quæ Deus amatur, debet etiam amari Proximus, poterit eadem virtute religionis quæ Deus adoratur, adorari etiam Proximus, eadem etiam virtute quæ Deus timetur, Proximus timebitur & eadem spe theologicæ quæ speratur auxilium Dei, spe-

Prima dubi-
tatio.

KKKK

ratur